
OpenAccess.se – aktuella frågor

Mötesplats OA, 14-15 mars 2012, Norrköping

Jan Hagerlid, Kungliga biblioteket, samordnare för
OpenAccess.se

OpenAccess.se nystart 2010

Nystart efter internationell utvärdering

Tre uppgifter

- Policy

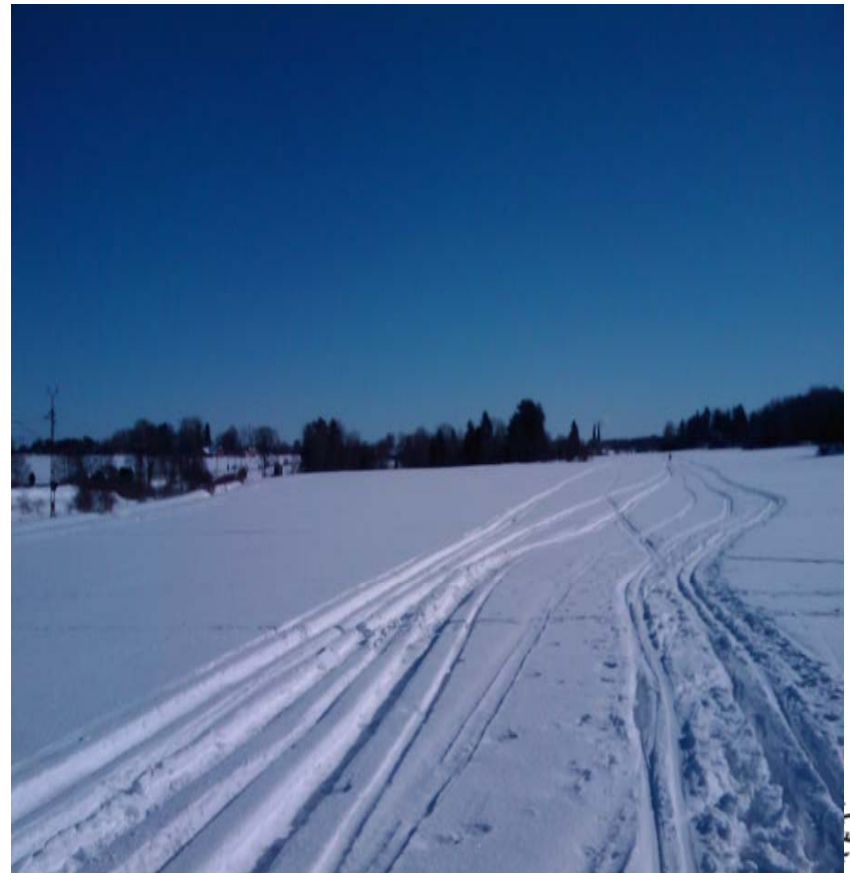
- Information och rådgivning

- Infrastruktur och användartjänster

Tydlig strategi

Ny styrorganisation

Ny webbplats

Ny styrgrupp

Romulo Enmark, rektor vid Försvarshögskolan, **ordförande**

(Magdalena Gram, biträdande riksbibliotekarie, Kungl. biblioteket)

Jette Guldborg Petersen, överbibliotekarie vid Lunds universitet

Britta Lövgren, forskningssekreterare, Riksbankens Jubileumsfond

Agneta Olsson, överbibliotekarie vid Göteborgs universitet

Erik Sandewall, ledamot av Kungl. Vetenskapsakademien

Pelle Snickars, forskningschef, Kungl. biblioteket

Caroline Sutton, förläggare, Co-Action Publishing, ordf i OASPA

Mats Ulfendahl, huvudsekreterare, Rådet för medicin och hälsa, Vetenskapsrådet

Stefan Östholm, verksamhetschef, KK-Stiftelsen

Jan Hagerlid, Avdelningen för nationell samverkan, KB, **sekreterare**

OpenAccess.se

- En **plattform för samarbete** mellan KB, SUHF inkl. universitetsbiblioteken, Vetenskapsrådet, KK-Stiftelsen, Kungl. Vetenskapsakademien och Riksbankens Jubileumsfond.
- KB står som huvudman för administrationen och den huvudsakliga finansieringen av programmet.

Ny strategi för OpenAccess.se, maj 2011

Mål

Programmet ska främja fri tillgänglighet på Internet för de arbeten som produceras av forskare, lärare och studenter genom att stödja open access-publiceringen vid svenska universitet och högskolor.

Prioritering

Den främsta prioriteten för programmet är att bidra till att öka andelen fritt tillgängliga forskningspublikationer på webben.

Förutsättningarna blir allt bättre för att under de närmaste åren nå en brytpunkt då mer än hälften av den årliga produktionen av svenska, publikt finansierade, forskningspublikationer är fritt tillgänglig

Strategi : kvalitetskrav

Kvalitetskrav

Utvecklingen mot en ökad fri tillgänglighet ska främjas med full hänsyn till andra viktiga krav som kan och bör ställas på det vetenskapliga publiceringssystemet:

- Det ska garantera den vetenskapliga kvalitén och främja kvalitetshöjning
- Det ska vara ekonomiskt hållbart, klara av en ökad produktion av forskning inom rimliga kostnader
- Det ska vara effektivt och smidigt, både för författare och användare
- De vetenskapliga publikationerna ska vara tillgängliga även på lång sikt

Strategi - medel

Medel

Programmet ska understödja både publicering i OA-tidskrifter och parallellpublicering i öppna lärosätesarkiv. De båda vägarna kompletterar varandra under överskådlig tid. Utvecklingen kan främjas av:

- Tydliga krav på open access från lärosäten och forskningsfinansiärer
- Information till forskare om open access för att öka förståelsen av värdet av open access
- Enkla och kraftfulla tjänster som underlättar forskares parallellpublicering
- Avtal och ekonomiska lösningar som underlättar forskares publicering i OA-tidskrifter, både lokalt och nationellt t ex genom konsortiet för e-licenser

Strategi - policy

Mål: Verka för att det utformas en nationell OA-policy ...

En av regeringen fastställd nationell OA-policy

skulle ge tyngd och tydlighet åt det fortsatta arbetet

med open access. Sverige skulle därmed

också uppfylla kraven från Europeiska rådets beslut 2007 [1]

Programmet är berett att ta en aktiv del i ett sådant arbete. ....

Skrivelse inlämnad oktober 2011

Skrivelse till regeringen

”Open access-utvecklingen drivs framåt av en spontan rörelse inom forskar- och biblioteksvärlden och av egna initiativ från myndigheter och lärosäten. Open access är en fråga av så stor samhällelig vikt att det därutöver skulle behövas en nationell policy. En sådan skulle öka samordningen, kraften och tempot i utvecklingen.”

Policyn bör ange att ett tydligt mål inom forskningspolitiken ska vara att främja en övergång till en open access-modell.

Den ska slå fast vilka mål man vill uppnå genom att stödja open access och hur dessa mål relaterar till andra mål för utvecklingen av svensk forskning och högre utbildning. Den bör ange vilka åtgärder som behövs, vem som bör ha ansvaret för dessa och hur olika aktörer ska samverka för att främja en utveckling mot open access, ska också framgå.

Skrivelse forts.

- Ökad effektivitet i forskningssystemet genom förbättrad tillgång för alla forskare till vetenskapliga resultat.
- Maximal synlighet och genomslag för svensk forskning globalt.
- Bredare användning av forskningens resultat i samhället.
- Genom att göra svensk forskning bättre tillgänglig bidrar vi till ökad global tillgång till forskningsresultat,

Tänkbara åtgärder (bilaga till skrivelsen)

Open access-policies

Samordna open access-policies för alla offentliga forskningsfinansiärer

Främja en dialog och ökad samordning mellan lärosäten om open access-policies.

Underlätta publicering i open access-tidskrifter

Utforma gemensamma riktlinjer för finansiering av publiceringsavgifter i samverkan mellan forskningsfinansiärer och lärosäten.

Underlätta svenska forskares OA-publicering inom ramen för nationella e-licenser – nationella avtal, subventioner

Undersöka hur man får positiva incitament för OA-publicering inom meriterings- och resursfördelningssystem

Tänkbara åtgärder

Information och analys

Förstärka information och rådgivning om OA till svenska forskare.

Genomföra fördjupade analyser av vad en övergång till en open access-modell innebär

Infrastruktur för open access-publicering

Främja vidareutveckling och samordning av öppna arkiv/publiceringsdatabaser vid svenska lärosäten.

Ge stöd till omvandlingen av svenska vetenskapliga tidskrifter till en OA-modell.

Initiera en bredare utgivning av svenska vetenskapliga monografier i open access-modell

Tänkbara åtgärder

Vidareutveckla söktjänsten SwePub ifråga om täckning och datakvalitet.

Utreda om det behövs en nationell publiceringsplattform - i anslutning till LIBRIS
- för små forsknings- och kulturinstitutioner

Utreda en open access-modell för forskningsdata och länkning mellan öppna
forskningsdata och fritt tillgängliga publikationer.

KB och e-pliktlagen, hur berörs svenska vetenskapliga publikationer?

OpenAIRE och OpenAIREplus

- Två sammanhängande projekt med stöd inom det sjunde ramprogrammet för FoU
- Stöd till genomförandet av EU:s krav på OA inom ramprogrammet och ERC
- Skapa portal och helpdesk
- Ett nätverk för öppna arkiv i alla europeiska länder
- KB med OpenAccess.se är svensk nod
- Samarbete med VINNOVA och VR kring EU-forskning utvecklas

Monitoring research results

Research output for funding input

Check activities, deposits, trends and usage, and obtain specific statistics on research results by EC programmes, projects, scientific areas, ...

[More...](#)

Monitoring

20%

16%

Survey on open access in FP7

24 JANUARY 2012

In May 2011, the Commission identified the 811 projects designated at the time and sent a questionnaire to all project coordinators in order to collect feedback on their experiences of both the implementation of the pilot and the reimbursement of open access publishing costs. A total of 194 answers were received by the end of August 2011. They provide important input for the future of the open access policy and practices in Horizon 2020 (the future EU framework programme for research and innovation), and for the preparation of a communication from the Commission and a recommendation to Member States on scientific publications in the digital age.

Latest News

[Elsevier's practices opposing open access](#)
06/02/2012

[OpenAIRE joins forces with COAR and the rest of the research community in condemning Elsevier for it \[... \]](#)

[Read more...](#)

- [How to make your repository OpenAIRE compliant: the sessions recordings](#)
- [Danish Council for Independent Research](#)

Mark your calendar

Fri May 18
[Fifth Belgrade International OA Conference](#)

Fri Apr 13 @10:00 - 06:00PM
[Open science & education conference, Poland](#)

Open access och licenser

Utvecklat samarbete mellan OpenAccess.se
och e-licenser

Frågor

- Författarrättigheter i licensavtal
- Hybridavtal, open choice
- Avtal med OA-förlag
- Stöd för fria OA-tjänster

Elseviers krav på separatavtal

Elsevier medger att lägga ut författarversionen. Men om det finns ett open access-krav från en finansiär eller institution krävs ett separatavtal med Elsevier.

Styrgruppen i OpenAccess.se har protesterat mot Elseviers hållning.

Elsevier föreslog ett försök med svenska lärosäten

- bara ett av sex hade OA-krav
- embargotider som varierade mellan 12 och 48 månader

Vi sade nej, vill ha författarens rätt att lägga ut åtminstone författarversionen in i licensavtalet. OK med gemensam uppföljning av användning. Se <http://openaccess.kb.se/?p=637>

Utlysning inför 2013

Förslag från arbetsgrupperna:

Maximera synlighet av de öppna arkivens innehåll

Tjänst för att skapa och kontrollera OA-länkar i SwePub

Länkning mellan publikationer och forskningsdata

Kopplingar mellan publikationer och projekt

Samordning av finansiering av open access-publicering

Samordnade informationsinsatser om open access

Utlysning inför 2013

- **Ideer från sekretariatet:**
- Stöd till svenska open access-tidskrifter och till publicering i open access-tidskrifter,
- Hur åstadkomma mervärde för forskarna vid parallellpublicering,
- Problematiken kring meritering och open access,
- Samspel mellan open access och sociala medier som forskarbloggar.

Slutord

Open access slår inte igenom lika fort som jag trodde för 10 år sedan

Det politiska slaget är vunnet!

Utvecklingen på fältet kommer lite efter men alla kurvor pekar snabbt uppåt

Se upp så inte forskarna uppfattar open access som en byråkratisk pålaga

Knyt närmare kontakter med forskare som driver OA-tidskrifter, forskarbloggar
etc. OA-rörelsen handlar inte bara om högskolornas öppna arkiv

Målkonflikten för de öppna arkiven: utvärdering och ökad tillgång

Vad göra framöver

- Lycka till med det fortsatta arbetet för open access i Sverige!

